

מאתים ימי קרבות

- (1) שנים מכל שלושה חיילים שהגיעו לצרפת השתתפו בקרב. בסך הכל הגיעו 2.084.000 איש לצרפת, ומהם נמצאו 1.390.000 בשירות פעיל בחזית.
- (2) מ-42 הדיביזיות שהגיעו לצרפת השתתפו 29 בשירות פעיל בקרב.
- (3) דיביזיות אמריקניות נמצאו מאתים יום בקרב והשתתפו ב-13 אופרציות גדולות.
- (4) באוקטובר החזיקו הדיביזיות האמריקניות ב-101 מילין מקוֹהחזית, או ב-23 אחוזים למאה מכל החזית המערבית.
- (5) ב-1 באפריל היה לגרמנים יתרון בעצמת-רוכים בשיעור של 324.000. עם בואם של האמריקנים עלתה ביוני עצמתן של מעצמות ההסכמה על עצמת הגרמנים, ושיעור העליה הזאת הגיע בנובמבר ליותר מ-600.000.
- (6) בקרב ליד ספ. מישל השתתפו 550.000 אמריקנים. הארטילריה קלעה יותר מ-1.000.000 פגזים בארבע שעות. זה היה ריכוז של ארטילריה אינטנסיבי ביותר, שלא נודע עד אז כמוהו בהיסטוריה.
- (7) קרב קוֹארגון ארך 47 ימים, ובמשך הזמן הזה השתתפו בו 1.200.000 אמריקנים.
- (8) אבדות האמריקנים בקרבות המלחמה היו 50.000 הרוגים ו-206.000 פצועים. אבדות כבדות הן אם נחשוב במושגים של "חיים וסבל". אבל הן קלות אם נקביל אותן לקרבנות העצומים שהביאו האומות אשר בצדן נלחמו.

בריאות ונזקי גוף

- (1) שני אנשים מכל מאה חיילים ומלחים ששרתו במלחמה עם גרמניה נהרגו או מתו במחלה בתקופת המלחמה.
- (2) מספר חללי הקרב של רוסיה היה כבר פי 34 ממספר חללי ארצות הברית, של גרמניה — פי 32, של צרפת פי — 28 ושל בריטניה — פי 18.
- (3) המספר הכללי של האבדות-בנפש מקרב האמריקנים היה 125.500, מהם היו 10.000 בצי, והשאר בצבא וביחידות הצי הנספחות אליו.
- (4) שיעור האבידות בצבא היבשה האמריקני היה גדול בחיל-הרגלים יותר מבכל שירות אחר, ושיעור הקצינים הנפגעים היה גדול משל החיילים.
- (5) כנגד כל איש שנהרג בקרב היו ששה פצועים.
- (6) חמשה מכל ששה פצועים שנשלחו לבתי-החולים הבריאו וחזרו לעבודת הצבא.
- (7) מספר חללי הקרב בצבא-המשלוח היה גדול פי שנים ממספר חללי המחלות.
- (8) שיעור מתי-המחלות במלחמה זו היה נמוך יותר, ושיעור חללי הקרב היה גדול יותר מאשר בכל מלחמה אמריקנית קודמת.
- (9) זריקות-נסיוב, מחנות נקיים, ומים טובים לשתייה הרחיקו למעשה את מחלת הטיפוס מצבאות אמריקה במלחמה זו.
- (10) דלקת-הריאה הרגה חיילים יותר משנהרגו בקרב. שניה בדרגת הרצינות היתה מחלת המינינגיטיס.
- (11) בתשעים וששה מכל מאה מקרים של מחלות ונגריות שנרשמו בארצות הברית חל הניגוע לפני הכניסה לצבא ורק בארבעה מקרים בא הניגוע אחרי כן.
- (12) הסידורים הרפואיים שעמדו ברשות "צבא המשלוח האמריקני" במשך כל המלחמה עלו על הצרכים.

המשק האנגלי מקץ שנה למלחמה

הרצאה של איש-הכלכלה האנגלי הנודע ג'. מ. קיינס, ששודרה ברדיו הבריטי בסוף ספטמבר 1940. אם כי מאז עברו כמה חדשים לא נגרע מן הענין שבסיכומיו של המרצה. — המ'.

דומה הדבר, שבקהל רווחת הדעה, כי לאחר המלחמה תהיה אנגליה מרוששת מאוד, וכי קרובים אנו לאינפלציה. לאחר שהתבוננתי מקרוב למצב כמו שהוא, נוטה אני לדעה מעודדת מזו בהרבה.

צאו וראו את מצב הרכוש הלאומי. ההפסד שנגרם עד עכשו לאוצרותינו הלאומיים הופרו במדה רבה. מה הפסדנו, כאומה, בשנה הראשונה למלחמה? נפרדנו מעל כמה מנכסינו המיטלטלים יותר, בצורת זהב וכדומה, שעברו בעיקר לארצות-הברית של אמריקה. מליון טונות ומחצה מאניותינו טובעו על ידי פעולת-האויב*. בנינים נהרסו על ידי מטוסים, אולם הרם זה הגיע למדרגה ניכרת רק בחודש האחרון לשנת המלחמה. כן לא תקנו את כל הפרצות והנזקים השוטפים בבנינים ובבתי-חרושת. מצד שני אצרו מיניסטריוני הכלכלה והאספקה צידת-מלואים רבה של מזונות עיקריים וחמרי-גלם, ואוצרות המצרכים שלנו לא רק שלא נתמעטו, כי אם אפשר שגם נתרבו. אם נביא את כל הדברים האלה בחשבון, נמצא, שהפסדנו ברכוש אינו עולה על אותו השיעור שבו הגדלנו את רכושנו בשתיים-שלוש השנים האחרונות שלפני המלחמה. פירוש הדברים הוא, שמקץ שנה למלחמה מוסיפה בריטניה הנדולה להיות עשירה ברכוש לאומי משהיתה בראשית שנת 1937.

האם אין זו הפתעה בשבילכם? חדלו, איפוא, לחשוב, שאחרי המלחמה נצטרך להוריד את רמות חיינו. אין אני רואה כל סימן לכך. ונהפוך הוא, מקוה אני כי נלמד כמה דברים בנוגע לעניני המטבע וסחר-החוק, בנוגע לפיקוח מרכזי על המשק ולכושר הייצור של הארץ, והדברים האלה ימנעו אותנו משקוע שוב בתוך יוון-הביצה המשקי שלנו שמלפני המלחמה. אין אני תופס, מדוע לא יראו רוב האנשים סכויים להם, להניע אחרי המלחמה לרמות חיים גבוהות יותר משוכו להן בזמן מן הזמנים עד כה.

*

ההגזמה בהערכת הקהל בולשת לא פחות, משאנו מגיעים לפרטים. שול, למשל, את מצב הספנות. הפסדנו בשיעור 1,600,000 טונות אינו ראוי שנזלזל בו כל עיקר. אולם הפסד זה במשך שנה אינו גדול מאפשרותנו לבנות אניות חדשות במשך שנה אחת.

גם בענין ההפסדים הנגרמים על ידי הפצצות מן האויר, אין המצב נרוע מזה. הנזק שנגרם לרכוש במשך 11 החדשים עד לסוף יולי עלול להתמלא בעבודת כמה ימים, לפי כושר הבניה של הארץ בימי שלום. הנזק באונוסט היה ניכר הרבה יותר. אולם גם במשך החודש הזה, ודאי שהנזק הוא פחות בהרבה משיש בכוחנו למלא במשך חודש לפי כושר הבנייה הנורמלי שלנו. אין עדיין אומדנה מדויקת להרם הכבד שנגרם בלונדון בשלושת השבועות האחרונים. אפשר שיקאה הדבר כפזיזות מצדי, אם אומר, כי הנזק שנגרם למראשית אונוסט עד היום הזה אינו עולה בהרבה על מדת יכלתו של מקצוע-הבנייה שלנו להקים מחדש בפרק זמן שכזה; אולם מאמין אני, כי לא אתפס בטעות נסה. לונדון היא מקום

* עד ל-1 בינואר 1941 טובעו אניות בגובה של יותר משלושה מליון טון ומחצה. כמות זו כוללת הן את האניות האנגליות והן את אלו של בנות-הברית. — המערכת

גדול. וההרס צריך להיות נורא ביותר כדי שיפגע ברצינות רכוש הבנינים של הארץ ככללה. הריסות בערך של מליון פונט עושות רושם חיצוני מחריד. אולם גם לו היה עלינו לשאת בהריסות כדי מליון פונט לילה-לילה במשך שנה תמימה, לא היינו מפסידים יותר מארבעה אחוזים מערך בנינינו ואשר בתוכם, או יותר משאנו יכולים להקים מחדש במשך מספר שנים, ויש לאל ידנו למלא את האבוד בצורה טובה יותר בהרבה. קצת מבניני התפארת הגדולים ביותר של לונדון קמו אחרי. השרפה הגדולה*. מקוה אני כי לונדון תקום מתוך המערבולת של ימינו אלה יפה וחסונה משהיתה.

לאשרנו, או לצערנו, אין אפשרות ממשית להפיק מרכושנו הצבור אלא חלק קטן לכיסוי הוצאות המלחמה. אין אנו יכולים להפוך את בתי-העיריות שלנו למטוסים, או את עורקי-הדרכים שלנו לסנקים. את עיקר הוצאות המלחמה יש לכסות על ידי שאיבה ממקורותינו מעבר-לים, או על ידי מה שאנו יוצרים פה ושם במולדתנו. אין כל אפשרות לכיסוי ההוצאות בדרך אחרת, ויש בזה משום מוסר-השכל חשוב. מכיון שבהנהלת המלחמה אנו תלויים על כרחנו, בעיקר לא ברכושנו הצבור, כי אם בייצורנו היומ-יומי, יכולה התוצרת לצרכי המלחמה להבנות רק על ידי שנקמץ בתצרוכת יום-יום שלנו ועל ידי שנחסוך את כל מה שנוכל מתוך הכנסותינו השוטפות. וכך אני בא לבעית-התקציב. האם אנו חוסכים ונושאים במסים בשיעור כבד למדי, אשר ימנע אותנו מן התקלות החברתיות הכרוכות באינפלציה?

לא אחזנו בשיטה הנרמנית להגבלת ההוצאות על ידי קביעת מנות מדוקדקות לשורה ארוכה של פרטי תצרוכת כללית. אין שיטה מוצלחת מזו לארגון כלכלי בשעת מחסור חריף. אנו משתאים לכשרון שבו הוצא הדבר אל הפועל. עיבוד שיטה למניעת הפרט מעשות או מרכוש דבר-מה לפי רצונו, הוא, כנראה, תפקיד ההולם ביותר את הנגיסים הפרוסי. משרתנו בקביעת מנות למספר מצומצם של מצרכים היא אחרת – והיא, להקב את לב הצרכנים מכמה סחורות מסוימות, שאספקתן עלולה להיות מועטת משום טעמים מיוחדים. אם נשוה לפנינו את הארץ בכללה לא נמצא כל ירידה בת-ערך ברמת החיים של ימי השלום, מלבד במקרים של קימוצים מדעת, – ירידה ממוצעת של חמשה אחוזים לכל היותר. הבעיה העומדת לפנינו היא אחרת: לראו, שתנאי השכירות המשופרים, שכר השעות הנוספות והמשכורות המוגדלות, הרווחות עכשו, לא תגרומנה לקניות יותר מאשר בימי השלום. אם האנשים משתכרים יותר, ובידם להוציא את כספם באופן חפשי, אין כל דרך למנוע עליית מחירים, בלתי אם על ידי החזרת חלק מן ההכנסות האלה לידי הממשלה, אם בצורת מסים ואם על ידי חסכון.

השאלה היא, איפוא: המקבלת הממשלה בחזרה מידה מספקת מן ההכנסה בצורת מסים, החוסכים אנו למדי, בשביל למנוע עליית מחירים אינפלציונית? החקירות שתקרתי בנידון זה מביאות אותי לידי מסקנה, שער עכשו לא היתה כל אינפלציה תקציבית במידה ניכרת. מפליא הדבר, שהקהל הבריטי לא העריך למדי את כובד תקציב-יולי של סיר קיננסלי ווד. אם נתשב על פי בסיס של מסים הנקבעים עכשו בשביל שנת התקציב הבאה, מכסה הכנסת המסים הרבה יותר ממחצית ההוצאות של תקציבנו הכללי הנועד למימון בארצנו. חלק הגון לכסוי הוצאות המלחמה בא ממקורות קרביים שונים. ואף, תנועת החסכוניות הצליחה, לדעתי, הרבה יותר משנראה הדבר למחולליה.

סוף-סוף, הבחינה האמתית למציאות האינפלציה ניתנת על ידי תנועת המחירים. בחדשי המלחמה הראשונים היתה עליה הגונה במחירי סחורות-יבוא, בגלל יוקר ההובלה, הביטוח,

* חלק גדול מהעיר לונדון נשרף בשנת 1666. לפי המסורת, נשארו למחרת השרפה כמאתיים אלף נפש מחוסרי-גג. – המ.